

Vijfde nieuwsbrief Wet kwaliteitsborging voor het bouwen

In deze nieuwsbrief besteden we aandacht aan de proefprojecten.

De minister heeft onlangs aangekondigd dat de Omgevingswet niet kan worden ingevoerd op 1 januari 2021 en dat betekent dat de invoering van de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) ook zal worden uitgesteld. Dat de coronacrisis hier mede debet aan is zal duidelijk zijn, maar ook andere factoren zoals het niet tijdig beschikbaar zijn van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) vormen de aanleiding voor het uitstel van de Omgevingswet.

De minister geeft in haar brief ook duidelijk aan dat “het niet gaat over de vraag of het stelsel inwerking treedt, maar wanneer”. Vanuit de Regiegroep, waarin verschillende brancheorganisaties overleggen met het ministerie over de implementatie van de Wkb, wordt benadrukt dat de voorbereidingen doorgaan. Dat geldt ook voor de proefprojecten. Het goede nieuws is dan ook dat we meer tijd hebben om ons beter voor te bereiden. Zodra we nieuws is over een mogelijke nieuwe invoeringsdatum zullen we dat uiteraard melden. Intussen werkt de AFNL aan een projectplan om proefprojecten onder de achterban te stimuleren.

Project BNA

Architecten zijn praktisch gezien uitgesloten voor een rol als kwaliteitsborger. Dat geldt in elk geval voor projecten waarvan ze zelf of een collega van het bureau de ontwerper zijn. Niettemin ziet de Branchevereniging Nederlandse Architectenbureaus (BNA) een rol voor de leden weggelegd waar het gaat om de kleinere projecten. Het idee is dat een architect in zijn ontwerp zodanig rekening houdt met de bouwvoorschriften dat het werk van de kwaliteitsborger wordt vereenvoudigd. Dat zou ook een gunstig effect moeten hebben op de kosten van de kwaliteitsborging.

Bij de kleinere projecten zal het voordeel van legeskorting niet altijd kunnen opwegen tegen de kosten van de kwaliteitsborging. Dat is mede aanleiding voor de BNA zich te focussen op die projecten: verbouwingen en kleinschalige nieuwbouw, de zogenoemde unieke projecten. Het project heeft inmiddels de (financiële) steun van VNG en het ministerie.

Een mooi onderdeel van het BNA-project is dat het zich richt op samenwerking met alle partijen: gemeenten, kwaliteitsborgers én aannemers. Het doel is 25 proefprojecten te begeleiden in vijf verschillende gemeenten. Een van die gemeenten waarmee wordt overlegd is Midden-Drenthe. Intussen is er via de AFNL contact met de NVBU, dat in die regio sterk is vertegenwoordigd, over deelname van NVBU-leden aan deze proefprojecten.

Projectplan AFNL

Op verzoek van de Begeleidingsgroep proefprojecten, een werkgroep onder de Regiegroep, bereidt de AFNL ook een projectplan voor om proefprojecten te stimuleren. Het projectplan voorziet in voorlichting en ondersteuning van aannemers die overwegen deel te nemen aan een proefproject. Het gaat daarbij niet alleen om bouwkundige hoofdaannemers, maar zeker ook om gespecialiseerde aannemers en infrabedrijven. Daarbij is de insteek dat een proefproject een bouwwerk in gevolgklasse 1 betreft (zie onderstaand kader). Met het uitstel van de Wkb gaan we uit van een looptijd tot ten minste het eind van dit jaar. Het is wel wenselijk maar niet noodzakelijk dat het project dan ook is opgeleverd. Het is wel belangrijk dat er een gemeente en een kwaliteitsborger bij zijn betrokken.

In het projectplan voorzien we ook een proef met het consumentendossier. Die proef wordt ondersteund vanuit de normcommissie die bij de ontwikkeling van de NPR is betrokken. Er ligt een

concept voor NPR 8092 'Consumentendossier', dat weliswaar niet wettelijk wordt voorgeschreven, maar wel een door het ministerie ondersteunde richtlijn is. Het is dus niet onwaarschijnlijk dat deze NPR veel zal worden toegepast. De vraag die door de AFNL is opgeworpen is hoe haalbaar en hoe belastend het samenstellen van een consumentendossier nu eigenlijk is voor de MKB-aannemer. Daarmee samenhangend komen ook de kosten van het samenstellen van een dossier aan de orde.

De AFNL heeft voorgesteld een dossier samen te stellen zoals nu in de NPR is beschreven op basis van een recent opgeleverd project. Dat zal inzicht kunnen geven in hoeverre documenten beschikbaar zijn bij het bouwbedrijf of via leveranciers en bouwpartners, of ze moeten worden aangepast en hoeveel tijd het kost om het dossier op orde te krijgen. Van documenten die (nog) niet beschikbaar zijn kan worden nagegaan of ze wel beschikbaar zouden zijn als er van tevoren rekening zou zijn gehouden met een consumentendossier.

Gevolklasse 1

- Grondgebonden of drijvende (recreatie)woningen
- Bedrijfshallen en fabriekspanden inclusief kantoor en/f kantine van maximaal twee bouwlagen
- Fiets- en voetgangersbruggen met een overspanning van maximaal 20 meter (uitgezonderd over rijks- en provinciale wegen)
- Bouwwerken ten behoeve van wegen vaarwegen, stroomvoorziening e.d. tot een hoogte van maximaal 20 m

Uitzonderingen (dus niet Gevolklasse 1)

- Aangewezen monumenten
- Gelijkwaardigheid constructieve – of brandveiligheid
- Gebouwen waarvoor een gebruiksmelding vereist is
- Gebouwen waarin activiteiten plaatsvinden waarvoor een milieuvergunning vereist is

Spelregels

In het bestuursakkoord dat VNG en het ministerie vorig jaar sloten zijn afspraken gemaakt over een evaluatiemoment. Op dat moment zou aan de hand van de resultaten van onder andere de proefprojecten worden vastgesteld of er geen onoverkomelijke knelpunten zijn voor de invoering van de Wkb. Daarvoor moeten de proefprojecten aan een aantal voorwaarden voldoen. In de Regiegroep is daarom een aantal spelregels voor de proefprojecten vastgesteld. Dat wil zeggen, dat die projecten meewegen in de evaluatie.

In de eerste plaats moet de kwaliteitsborging worden uitgevoerd met voorlopig goedgekeurde instrumenten: KiK, WKI, VKB of TIS. Voor een uitleg over deze vier instrumenten zie de vierde nieuwsbrief. Daarnaast is het de bedoeling dat alle relevante partijen zo goed mogelijk zijn aangehaakt: aannemer, kwaliteitsborger en gemeente. De gemeente is vergunningverlener en daarmee is gelijk gezegd dat het gaat om vergunningplichtige werken. Voor de beoordeling van de vergunningplicht wordt zoveel mogelijk gewerkt volgens de Omgevingswet. De Wkb wordt daarin immers opgenomen.

Verder vereisen de spelregels een projectplan, waarin een aantal belangrijke afspraken wordt vastgelegd. Daarbij kun je denken aan afspraken over kostenverdeling, informatie-uitwisseling,

communicatie met derden, rapportage door de kwaliteitsborger, hoe om te gaan met verschillen van inzicht, e.d. Ten slotte geven de spelregels een aantal tips voor een vlot verloop van het proefproject: begin met een startoverleg en benoem een begeleider aan.

De memo met de vastgestelde spelregels is te vinden op de website van het instituut Bouwkwiteit (iBK, klik [hier](#)).

Representatieve doorsnede

Zoals eerder aangegeven moeten de proefprojecten aan een aantal voorwaarden voldoen om te worden betrokken in de evaluatie. Dat zijn voorwaarden per project, maar er zijn ook voorwaarden aan de samenstelling van de proefprojecten. Dat wordt de representatieve doorsnede genoemd. Het doel van deze benadering is dat zoveel mogelijk verschillende soorten projecten in de proefprojecten zijn vertegenwoordigd: nieuwbouw en verbouwingen, grote seriematige projecten en kavelbouw, bedrijfshallen en fiets- of voetgangersbruggen.

Eerder is al aangegeven dat alleen voorlopige goedgekeurde instrumenten meetellen, maar die moeten dan ook wel allemaal zijn vertegenwoordigd en bovendien moet er voldoende variatie in kwaliteitsborgers zijn betrokken. Ten slotte wordt ook een goede verdeling over het land en tussen grote, middelgrote en kleine aannemingsbedrijven nagestreefd. Het is duidelijk dat het project van de BNA en het plan van de AFNL zich vooral richten op de MKB-bedrijven.

Marktplaats

Op initiatief van de eerdergenoemde Begeleidingsgroep proefprojecten is er een marktplaats ingericht voor proefprojecten met als titel 'aan de slag met kwaliteitsborging'. Iedereen die op zoek is naar een proefproject of een deelnemer voor een proefproject kan op de online marktplaats een (gratis) advertentie plaatsen. Net als de bekende marktplaats kun je ook zoeken naar partners of naar een proefproject.

Aan de slag met kwaliteitsborging is ontwikkeld in samenwerking het Instituut voor Bouwkwiteit en heeft als doel partijen die ervaring op willen doen met kwaliteitsborging bij elkaar te brengen. Om ermee te kunnen werken is een account nodig, dat eenvoudig kan worden aangemaakt via de website.

Meer weten of een project zoeken: aandeslagmetkwaliteitsborging.nl

Heeft u een mogelijk proefproject of bent u geïnteresseerd om aan een proefproject deel te nemen, laat dat dan de AFNL weten via uw brancheorganisatie of rechtstreeks via info@aannemersfederatie.nl.